

10. Marts 2023

FM2023/115

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

**Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opfordre
rigsmyndighederne til at anerkende grønlandere i Danmark som et mindretal jf.
Rammekonventionen for Nationale mindretal (FCNM) og Den Europæiske pagt om
Regionale sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten).**

(Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Siumut)

Begrundelse:

Det kan argumenteres for, at Danmark er i udvikling til at blive et multikulturelt samfund, men spørgsmålet er om dette også er afspejlet i mindretallets møde med myndighederne. I mere end 300 år har Grønlandere på flere måder været en del af det Danske samfund, og siden 1953 har folket været født som Danske Statsborgere jf. GRL § 1, stk. 1

I disse dage er der en del debat om hvorvidt Grønlandere i Danmark, bliver anset ligeværdige i mødet med myndighederne. Ser man netop på historien med kolonisering af Grønland og frem, er en del social- og menneskeretlige injurier fundet sted, hvor blandt andet grønlandske børn blev fjernet fra Grønland til Danmark, under en assimileringssproces i dag kendt som Eksperimentet.¹

Efter Statsministerens officielle undskyldning for Eksperimentet, er opmærksomheden på anbringelser af grønlandske børn i Danmark steget markant. Herunder lavede Det Nationale

¹ <https://www.altinget.dk/boern/artikel/undskylder-til-eksperimentboernene-i-blev-fremmede-i-heres-eget-liv>

Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, også kaldet VIVE, en rapport som belyser hvorledes børn med grønlandsk baggrund, der er anbragt i Danmark, bliver fjernet fra deres forældre 5-7 gange oftere end børn med danske forældre.²

VIVE's rapport beskrev ligeledes den kulturelle og sproglige barrierer forældre med grønlandsk baggrund oplever i mødet med socialmyndighederne i Danmark. Herunder beskrives eksempler på sagsbehandlere som afviser forældrenes krav på tolk, eller eksempler hvor forældrene selv afviser tilbud om tolk, trods at deres danskundskaber ikke er tilstrækkeligt ud over den daglige sprog, til sammenligning med det faglige sprog. Først efterfølgende har forældrene oftest indset, at behovet for tolk var relevant.³

Rapporten har resulteret i at den tidligere Social- og ældre minister Astrid Krag, sendte et brev til alle kommuner i Danmark, med det formål at oplyse kommunerne om behovet for styrkelse af retssikkerheden for Grønlandske borgere i Danmark.⁴

En af årsagerne er at den Grønlandske borger ikke bliver fuldt inddraget i sagen og dens agter pga. sproglige samt kulturmæssige barriere for borgere med grønlandsk baggrund. Grønlændere er et særskilt- og anerkendt folk i henhold til Folkeretten.

Der er i 2021 opgjort 16.740 personer som er født i Grønland, der nu bor i Danmark. Udefra dem har 9.559 personer mindst 1 forældre som også er født i Grønland.⁵

Vi ser i dag mange udfordringer for Grønlændere i Danmark på det sociale område, hvor tvangsfjernelser, anbringelser og andre sociale udfordringer skabes pga. primært sproglige og kulturelle forskelle.

Herved har Danmark også ratificeret ILO konventionen nr. 169 og dermed anerkendt Inuit som oprindelige folk og stammefolk i selvstændige stater for hele Kongeriget Danmark. Dermed er man fra Kongerige forpligtet til at beskytte de særlige minoriteter i Staten og specielt i Danmark, hvor mange Grønlændere opholder sig, og af forskellige årsager – dette

² (Karen Magrethe Dahl et al., 2022, s. 3)

³ (Karen Magrethe Dahl et al., 2022, s. 8)

⁴ Sagsnr. 2020 - 12861 Doknr. 578344 Dato 14-06-2022

⁵ Kilde: Grønlands Statistik - <https://stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&sc=GD&version=202201>

sker ikke, da man for det første ikke har implementeret ILO konventionens krav i national lov i Danmark.

Danmark er ansvarlig for at mange Grønlændere er flyttet til Danmark – der er jo en årsag til at der ikke er lige så mange grønlændere i andre nordiske lande.

Den danske stat bør forpligtes igennem Europæisk lovgivning og bør derfor ved ratificering af Framework Convention og National minorities (FCNM) give Inuit i Danmark den særlige beskyttelse omkring ligestilling, kultur og identitet herunder egne medier. Tillige retten til at frit kunne bruge Grønlandsk i det offentlige, myndigheder og retssager og undervisning på Grønlandsk. Sammen med ratificering af FCNM bør man også ratificere Den europæiske pagt om regionale sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten) som kan garantere grønlændere den yderligere beskyttelse ved eventuelle retssager og sagsbehandling ved myndigheder og kommuner. Hermed skal man også, som det er intentionen i FCNM, at give mindretallet rum til også at inkludere de ca. 17.000 personer som er født i Grønland, og deres efterkommere, og alle dem som er relateret til Grønland til at også få den beskyttelse og rettighed som et mindretal.

Det Grønlandske Folk, Inuit fra Grønland, personer som er født, opvokset i Grønland, alle med direkte relation til Grønland skal selvfølgelig høres under mindretalsbeskyttelsen.

Alle i salen her bør nemlig være interesseret i at eksperimentet vers. 2 ikke bliver en virkelighed, igen, hvor jeg som forslagsstiller håber på proaktiv ansvarlig politiske krav overfor den Danske stat og hermed beder Naalakkersuisut om at kontakte rigsmyndighederne før mere skader sker på Inuit i Danmark. Gør vi ikke noget nu, skal vi selv sige undskyld til disse børn og ikke statsministeren for Danmark, for med dette forslag handler vi, da vi har viden og tager ansvar for mindretallet af Grønlændere i Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Da forslaget er et anliggende for Kongeriget Danmark, vil det ikke have nævneværdige

økonomiske og administrative konsekvenser for Grønland. Igangsættelsen af dialog vil kræve et halvårs AC-værk.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv:

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.